

самому.

Враховуючи викладене можна дійти висновку, що інститут позички істотно відрізняється від подібних договірних конструкцій. Кожний вид договору має свої правові наслідки для його контрагентів. Безпомилкова кваліфікація правочину є вкрай важливою не тільки з огляду на необхідність вірного тлумачення та застосування законодавства. Це має значення також для забезпечення виконання договорів, дотримання прав та обов'язків сторонами, можливості захисту ними своїх прав. Тому, не зважаючи на та чималі дослідження у цій сфері, подальше вивчення інституту позички зберігає актуальність.

**Поклонська Н.І.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри трудового права**

ЩОДО СТРАХОВОГО СТАЖУ ЯК ЮРИДИЧНОГО ФАКТУ У ПРАВОВІДНОСИНАХ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Страховий стаж - це період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню та сплачуються внески (нею, роботодавцем) на страхування, якщо інше не передбачено законодавством. Особливості обчислення страхового стажу з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування визначаються відповідними законами України.

Стаж — французьке слово латинського походження, яке означає тимчасове перебування.

У "Великому тлумачному словнику сучасної української мови" під стажем розуміють тривалість якої-небудь діяльності, праці; кількість років, пропрацьованих кимсь де-небудь.

Донедавна у нормативних актах і в юридичній літературі вживались терміни "стаж роботи", "трудоий стаж". Ринкові перетворення змусили по-новому підійти до формування джерел для виплати пенсій і соціальних допоміг. Так, в обіг був введений новий термін "страховий стаж", правова природа якого є предметом вивчення права соціального забезпечення.

На сьогодні визначення "страхового стажу" передбачено нормативно-правовими актами. Так, у Законі України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" поняття страхового стажу викладено як період (строк), протягом якого особа підлягає страхуванню на випадок безробіття та за який сплачено страхові внески (нею, роботодавцем). Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування

у зв'язку з втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" передбачено, що страховий стаж - це період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, і за який щомісяця сплачені страхові внески (нею, роботодавцем) в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок. У ст. 7 цього Закону зазначається, що страховий стаж обчислюється в місяцях. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" дає визначення "страхового стажу" як періоду (строку), протягом якого особа підлягала державному соціальному страхуванню, якою або за яку сплачувався збір на обов'язкове державне пенсійне страхування згідно із законодавством, що діяло раніше, та/або підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню згідно із цим Законом і за який сплачено страхові внески.

Зміст страхового стажу порівняно зі змістом загального трудового стажу є вужчим, оскільки до нього не включаються періоди суспільно корисної діяльності, коли особа не підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню. Так, при загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, до страхового стажу зараховуються періоди тимчасової втрати працездатності, перебування у відпустці у зв'язку із вагітністю та пологами та час перебування застрахованої особи у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а також періоди одержання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

На думку Б.І. Сташківа, страховий стаж у пенсійному страхуванні відноситься до складних юридичних фактів, оскільки до його складу входить ряд простих юридичних фактів, а саме: а) трудова та інша діяльність, участь у якій особи підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню; б) сплата страхових внесків; в) певна тривалість сплати страхових внесків; г) коефіцієнт страхового стажу.

Аналізуючи періоди у часі, протягом яких особи підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню, звернемо увагу на відпустки по догляду за дитиною тривалістю до трьох років. Статтею 179 Кодексу законів про працю України передбачено, що за бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з виплатою за ці періоди допомоги відповідно до законодавства. У разі, якщо дитина потребує домашнього догляду, жінці в обов'язковому

порядку надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш як до досягнення дитиною шестирічного віку. А стаття 21 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" визначає, що період відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій (за винятком пенсії по інвалідності) та виплат за страхуванням на випадок безробіття, включається до страхового стажу як період, за який сплачено страхові внески, виходячи з розміру мінімального страхового внеску.

Таким чином, період перебування жінки у відпустці для догляду за дитиною з трьох до шести років у страховий стаж не включається, страхові внески протягом цього періоду не сплачуються. Виходить, що перед жінкою з дитиною зазначеного віку, яка потребує домашнього догляду за наявності медичного висновку, постає вибір: чи то виходити на роботу для продовження страхового стажу та сплати страхових внесків задля майбутнього пенсійного забезпечення, чи то знаходитись поряд із дитиною, яка потребує її постійної присутності та уваги.

Держава не повинна ставити перед жінкою питання про вибір між двома соціальними функціями – роботою у суспільному виробництві та не менш важливою – материнством. Виходячи з цього, до переліку осіб, визначеного статтею 12 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", які мають право на добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, доцільно внести жінок, які знаходяться у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку, протягом терміну, визначеного в договорі про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, але не менше одного року, враховуючи, що сума сплачених страхових внесків за кожний місяць не може бути меншою мінімального страхового внеску.

Попов О.І.,

**НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",**

аспірант кафедри цивільного процесу

**ДОПУСКНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В ПЕРЕГЛЯДІ СУДОВИХ РІШЕНЬ У
ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ВЕРХОВНИМ СУДОМ УКРАЇНИ**

Перегляд судових рішень у цивільних справах Верховним Судом України є відносно новою формою перегляду судових рішень у цивільному судочинстві, яка була запроваджена у